

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 234/2026-38

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov **Autoleas s.r.o.**, Panónska cesta 45A, Bratislava, a [REDACTED], zastúpených **URBAN & PARTNERS s. r. o.**, Červeňova 15, Bratislava, proti príkazu Krajskej prokuratúry v Prešove sp. zn. 20Kv 111/24/7700 zo 6. mája 2024, príkazu Špecializovaného trestného súdu sp. zn. PK-ŠTS-13-3-2024 zo 14. mája 2024, postupu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia Policajného zboru, Národnej kriminálnej agentúry, odboru Bratislava v konaní ČVS: PPZ-289/NKA-BA3-2022 z 23. mája 2024 pri realizácii príkazu Krajskej prokuratúry v Prešove sp. zn. 20Kv 111/24/7700 zo 6. mája 2024 a príkazu Špecializovaného trestného súdu sp. zn. PK-ŠTS-13-3-2024 zo 14. mája 2024, postupu a prípisu Krajskej prokuratúry v Prešove sp. zn. 20Kv 111/24/7700 zo 16. decembra 2024, ako aj postupu a prípisu Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky sp. zn. XX Gpt 176/24/1000 z 28. januára 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov

1. Ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 24. februára 2025 sa sťažovatelia domáhajú vyslovenia porušenia základných práv zaručených čl. 19 ods. 2 a 3, čl. 20 ods. 1, čl. 22 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 10 ods. 2 a 3, čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a čl. 7, čl. 17 a čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“), ako aj práv garantovaných čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a čl. 14.1 a čl. 17 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „pakt“) príkazom Krajskej prokuratúry v Prešove (ďalej len „krajská prokuratúra“), príkazom Špecializovaného trestného súdu a postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia Policajného zboru, Národnej kriminálnej agentúry, odboru Bratislava (ďalej len „vyšetrovatel“) označenými v záhlaví tohto uznesenia.

2. Zmienou ústavnou sťažnosťou sa sťažovatelia eventuálne konštruovaným petitom (bod 195 dôvodov ústavnej sťažnosti a nadväzne najmä časti VI a VII sťažnostného návrhu) domáhajú aj vyslovenia porušenia základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 47 charty, ako aj práv garantovaných v čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 14.1 paktu postupom a prípisom krajskej prokuratúry, ako aj postupom a prípisom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) označenými v záhlaví tohto uznesenia.

3. Sťažovatelia v rámci sťažnostného návrhu zároveň žiadajú, aby ústavný súd napadnuté príkazy zrušil a zakázal vyšetrovateľovi, krajskej prokuratúre, generálnej prokuratúre a Špecializovanému trestnému súdu pokračovať v porušovaní už uvedených identifikovaných práv. Zároveň navrhujú, aby ústavný súd prikázal vyšetrovateľovi, krajskej prokuratúre, generálnej prokuratúre a Špecializovanému trestnému súdu spoločne a nerozdielne zničiť všetky údaje a ich kópie zabezpečené vyšetrovateľom pri realizácii napadnutých príkazov. Ďalej žiadajú, aby ústavný súd (i) prikázal vyšetrovateľovi, krajskej prokuratúre, generálnej prokuratúre a Špecializovanému trestnému súdu spoločne a nerozdielne zničiť a zároveň (ii) zakázal týmto orgánom použiť záznamy, listiny, dokumenty, údaje, resp. dáta získané, zaznamenané, resp. extrahované akoukoľvek formou extrakcie zo zabezpečených údajov. Sťažovatelia zároveň žiadajú o priznanie finančného zadosťučinenia a náhrady trov konania. Napokon navrhujú, aby ústavný súd dočasným opatrením zakázal vyšetrovateľovi, krajskej prokuratúre a Špecializovanému trestnému súdu použiť v konaní ČVS: PPZ-289/NKA-BA3-2022 všetky údaje a ich kópie zabezpečené vyšetrovateľom pri realizácii napadnutých príkazov, ako aj akékoľvek záznamy, listiny, dokumenty, údaje, resp. dáta získané, zaznamenané, resp. extrahované akoukoľvek formou extrakcie z týchto údajov, a to až do právoplatného rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej.

II.

Skutkové východiská

4. Vyšetrovateľ Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave, odboru kriminálnej polície uznesením ČVS: KRP-11/3-VYS-BA-2020 z 15. júna 2021 podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku začal trestné stíhanie pre obzvlášť závažný zločin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1 a 4 písm. a) Trestného zákona na tam uvedenom skutkovom základe. Po postúpení veci vyšetrovateľ uznesením ČVS: PPZ-289/NKA-BA3-2022 z 13. marca 2023 podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku začal trestné stíhanie pre zločin machinácie pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe podľa § 266 ods. 1 a 3 písm. a) Trestného zákona spolupáchatelstvom s poukazom na § 20 Trestného zákona na tam uvedenom skutkovom základe. V rámci prípravného konania bol voči sťažovateľke vydaný príkaz krajskej prokuratúry [na uchovanie a vydanie počítačových údajov podľa § 91 ods. 1 písm. b) a e) a ods. 5 Trestného poriadku] a príkaz Špecializovaného trestného súdu (na zistenie a oznámenie údajov prenášaných prostredníctvom počítačového systému podľa § 116 ods. 1, 2 a 6 Trestného poriadku). Napadnuté príkazy vykonal vyšetrovateľ 23. mája 2024, pričom avizovaným postupom vyšetrovateľa došlo k zaisteniu celého účtovného denníka sťažovateľa v elektronickom formáte za obdobie rokov 2015 až 2018 a celej elektronickej komunikácie z elektronickej schránky sťažovateľa.

5. Proti napadnutým príkazom a postupu vyšetrovateľa (pri ich realizácii, pozn.) podali sťažovatelia ústavnú sťažnosť, ktorú ústavný súd uznesením sp. zn. IV. ÚS 401/2024 z 27. augusta 2024 odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) a § 132 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako neprípustnú. Sťažovatelia v predmetnom trestnom konaní vystupovali podľa jadra ich sťažnostnej argumentácie posúdenej uznesením sp. zn. IV. ÚS 401/2024 ako podozriví v zmysle § 33b Trestného poriadku, a preto mali možnosť uplatniť iné zákonom im priznané prostriedky na ochranu základných práv a slobôd (žiadosti o preskúmanie postupu policajta a prokurátora podľa § 210 Trestného poriadku, resp. ďalšie procesné návrhy generované v progredujúcom trestnom konaní). Ústavný súd v podstatnom uzavrel, že v dôsledku princípu subsidiarity sa podozrivý dostáva mimo zorného poľa primárnej ochrany svojich základných práv prostredníctvom ústavného súdu, keďže jeho právomoci predchádza právomoc iných orgánov (činných v trestnom konaní a súde) a predmetom prieskumu v konaní o ústavnej sťažnosti (okrem výnimiek, akou je obmedzenie osobnej slobody väzbou) je až výsledková spravodlivosť, ak sa dotknutá osoba neochráni prostredníctvom všetkých pre ňu využiteľných prostriedkov v trestnom konaní, a to aj tzv. riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov.

6. Žiadosťami z 15. októbra 2024 sa sťažovatelia v tvrdenom postavení podozrivých domáhali na krajskej prokuratúre preskúmania postupu policajta podľa § 210 ods. 1 Trestného poriadku a na generálnej prokuratúre preskúmania postupu krajskej prokuratúry podľa § 210 ods. 2 Trestného poriadku, pretože v podstatnom zastávali názor, že napadnuté príkazy a ich vykonanie nebolo zákonné. Ďalšou žiadosťou z 18. novembra 2024 sa sťažovatelia rovnako v nimi uvádzanom postavení podozrivých domáhali na krajskej prokuratúre a generálnej prokuratúre preskúmania vybavenia uvádzaných skorších žiadostí podľa § 210 Trestného poriadku. Podania sťažovateľov (z 15. októbra 2024 a 18. novembra 2024, pozn.) boli prípisom krajskej prokuratúry predložené generálnej prokuratúre ako nadriadenej prokuratúre. Nadväzujúcim prípisom generálnej prokuratúry bolo sťažovateľom notifikované, že v danej trestnej veci nemajú postavenie podozrivých v procesnom zmysle § 33b Trestného poriadku, a preto im nepatrí právo žiadať o preskúmanie postupu policajta a prokurátora podľa § 210 Trestného poriadku.

III.

Argumentácia sťažovateľov

7. V obsiahlej argumentácii sťažovatelia namietajú neústavnosť a nezákonnosť vydania deficitne odôvodnených napadnutých príkazov (zo strany krajskej prokuratúry a Špecializovaného trestného súdu, pozn.). Sťažovatelia nesúhlasia ani s postupom vyšetrovateľa pri realizácii napadnutých príkazov. Keďže sťažovatelia v danej veci podľa aktuálnych záverov generálnej prokuratúry nepoživajú procesné postavenie podozrivých a ostávajú bez relevantného statusu, ktorý by sa spájal s možnosťou obrany proti napadnutým príkazom a postupu vyšetrovateľa v systéme trestného konania, ústavný súd by im procesným odmietnutím aktuálnej ústavnej sťažnosti uprel spravodlivosť.

8. Ďalšia časť dôvodov ústavnej sťažnosti je konštruovaná eventuálnym spôsobom pre prípad, že by bol ústavný súd aj naďalej názoru o danosti procesného postavenia sťažovateľov ako podozrivých (body 140 a nasl. a 195 dôvodovej časti ústavnej sťažnosti). Sťažovatelia pritom poukazujú

na viaceré skoršie závery orgánov verejnej moci, ktoré s nimi ako s podozrivými reálne konali. Ako podozrivým patrilo sťažovateľom právo na poučenie o procesných právach, konkrétne a najmä o zákaze sebainkriminácie, ako aj o práve zvoliť si obhajcu a radiť sa s ním počas procesných úkonov. Napadnuté príkazy neboli doručené osobe oprávnenej konať za sťažovateľku a procesné úkony pri realizácii týchto príkazov neboli vykonané za účasti sťažovateľky. Prípisom krajskej prokuratúry a prípisom generálnej prokuratúry, ktorými nebol sťažovateľom priznaný (uznaný) status podozrivých, došlo k odmietnutiu účinného prostriedku nápravy, a tým aj k odmietnutiu spravodlivosti.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Ústavnú sťažnosť sťažovateľov ústavný súd predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na odmietnutie ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

10. Ústavný súd podotýka, že rozsah ústavnej sťažnosti, ktorým je podľa § 45 zákona o ústavnom súde viazaný, je v rovine referenčných ustanovení stvárných v sťažnostnom petite tvorený čl. 19 ods. 2 a 3, čl. 20 ods. 1, čl. 22 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 10 ods. 2 a 3, čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 listiny, čl. 7, čl. 17 a čl. 47 charty, čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru, čl. 1 dodatkového protokolu a čl. 14.1 a čl. 17 paktu. Uvedenie čl. 22 ods. 2 ústavy a čl. 13 listiny v dôvodovej časti ústavnej sťažnosti vyhodnotil ústavný súd vo vzťahu k formulovanému petitu ústavnej sťažnosti v súlade so svojou ustálenou rozhodovacou praxou len ako súčasť sťažnostnej argumentácie sťažovateľov. Všetky sťažovateľmi namietané nedostatky však možno podradiť pod referenčné normy, ktoré sťažovatelia uviedli v petite ústavnej sťažnosti. To bolo dôvodom, pre ktorý ústavný súd sťažovateľov nevyzýval na zosúladenie petitu ústavnej sťažnosti a sťažnostnej argumentácie (m. m. napr. III. ÚS 351/2025).

IV.1. K napadnutým príkazom a postupu vyšetrovateľa:

11. Pokiaľ ide o napadnuté príkazy a postup vyšetrovateľa (bod 7 dôvodov tohto uznesenia), ústavný súd nevidí dôvod nezotrvať na právnych názoroch vyslovených v uznesení sp. zn. IV. ÚS 401/2024, ktorým bola ústavná sťažnosť smerovaná proti identickým napadnutým príkazom a identickému postupu vyšetrovateľa odmietnutá s poukazom na (v čase rozhodovania ústavného súdu účinný, pozn.) § 132 ods. 2 a § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde ako neprípustná z dôvodu, že sťažovatelia ako podozriví nevyužili iné zákonom im priznané prostriedky na ochranu svojich základných práv a slobôd. V jadre uvedenej ústavnej sťažnosti sťažovatelia sami seba vsadili („sebadefinovali“) do procesného statusu podozrivých, o čom svedčil obsah ústavnej sťažnosti, okrem iného obsahovo markantná pasáž v jej argumentačnej časti v bodoch 94 až 104, samostatne označená ako „porušovanie práv Sťažovateľa ako osoby podozrivej vyplývajúcej z § 33b Trestného poriadku a práva Európskej únie pri výkone Príkazov“ (IV. ÚS 401/2024, body 23 a 32).

12. Sťažovatelia pritom postavenie podozrivých podľa bodu 31 uznesenia sp. zn. IV. ÚS 401/2024 nielen zásadne tvrdili, avšak niektoré orgány s nimi v relevantnom čase ako s podozrivými aj konali. Aj v aktuálne posudzovanej ústavnej sťažnosti sťažovatelia poukazujú na znenie napadnutých príkazov, odpoveď Špecializovaného trestného súdu na žiadosť o nazretie do spisu z 29. mája 2024, ako aj na znenie elektronickej komunikácie s vyšetrovateľom z 29. mája 2024, odkiaľ existencia procesného statusu podozrivých nesporne vyplývala. Ústavný súd len dodáva, že kým obvinený svoje procesné postavenie podľa § 33 Trestného poriadku nadobúda vznesením obvinenia, pričom jeho postavenie sa mení v závislosti od rozhodnutí orgánov činných v prípravnom konaní, vo vzťahu k podozrivému Trestný poriadok žiadne takéto rozhodnutia nepredpokladá. Posúdenie, či je niekto podozrivým, tak závisí od toho, ako túto skutočnosť vníma orgán činný v trestnom konaní, resp. sudca pre prípravné konanie. Jednou z možností, ako orgán činný v trestnom konaní (sudca pre prípravné konanie) vyjadrí svoje vnímanie určitej osoby ako podozrivého, sa prejaví v súvislosti s tým, že určitá osoba si uplatní svoje procesné práva podozrivého tak, ako to vyplýva z § 33b Trestného poriadku (m. m. III. ÚS 419/2025, bod 8). Tento procesno-statusový mechanizmus sa evidentne aktivoval aj v prípade sťažovateľov. Orgány činné v trestnom konaní a sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu teda sťažovateľov v určitom priestore a čase za podozrivých nesporne považovali a takto s nimi aj konali.

13. Z ustanovení Trestného poriadku rovnako ako pri tom, keď orgány činné v trestnom konaní, resp. sudca pre prípravné konanie nadobudnú presvedčenie, že zistené skutočnosti odôvodňujú podozrenie zo spáchania trestného činu, ani v situácii, keď orgány činné v trestnom konaní (sudca pre prípravné konanie) dospejú k opaku, nevyplýva povinnosť orgánov činných v trestnom konaní (sudcu pre prípravné konanie) osobitne tento záver vyjadriť akoukoľvek formalizovanou úvahou vo forme osobitného rozhodnutia (m. m. III. ÚS 419/2025, bod 9). Doručenie formalizovaného listu o neexistencii statusu podozrivej osoby však nie je využitím argumentov formálnej logiky vylúčené. Takáto situácia nastala aj v prípade sťažovateľov, pretože v dôsledku (následného) pripisu generálnej prokuratúry ich status podozrivých so zreteľom na štádium trestného konania a dosiaľ zadovážený spisový materiál nepretrvával.

14. Ústavný súd preto v uznesení sp. zn. IV. ÚS 401/2024 korektne odmietol ústavnú sťažnosť proti napadnutým príkazom a postupu vyšetrovateľa ako neprípustnú z dôvodu existencie procesnej pozície sťažovateľov ako podozrivých, kým následne sa ukázalo, že sťažovatelia uvádzanú pozíciu nemajú. Nadväzne však ústavný súd poukazuje na existenciu procesnej prekážky vecného posúdenia napadnutých príkazov a postupu vyšetrovateľa, ktorou je uplynutie prekluzívnej lehoty na podanie ústavnej sťažnosti v zmysle § 124 zákona o ústavnom súde. Zmeškanie avizovanej lehoty pritom zákon o ústavnom súde odpustiť neumožňuje (m. m. napr. I. ÚS 478/2023). Splnenie požiadavky včasného podania ústavnej sťažnosti nenastalo ani tým, že sťažovatelia v snahe dosiahnuť nimi sledovanú intenciu, teda predovšetkým vecný trestno-procesný prieskum napadnutých príkazov a postupu vyšetrovateľa, usilovali o formalizované priznanie, resp. udržanie či potvrdenie statusu podozrivých s negatívnym výsledkom. Žiadosť podľa § 210 Trestného poriadku rozhodne nemožno považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorého negatívne vybavenie by sťažovateľom uchovávalo v čase lehotu na opätovné podanie ústavnej sťažnosti v zmysle § 124 ostatnej vety zákona o ústavnom súde.

15. Vzhľadom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľov v časti cielenej proti napadnutým príkazom a postupu vyšetrovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

16. Navyše, účelom príkazu Špecializovaného trestného súdu vydaného podľa § 116 ods. 1, 2 a 6 Trestného poriadku bolo zistiť a oznámiť údaje prenášané prostredníctvom počítačového systému. V tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že ak sťažovatelia prezentujú názor o nezákonnosti, resp. neústavnosti avizovaného príkazu, potom by na jeho podklade už *a priori* nemohli byť získané skutočnosti významné pre trestné konanie. Nezistenie relevantných skutočností (údajov) totiž nemusí byť len výsledkom obsahového vyhodnotenia získaných poznatkov (jednotlivo, prípadne v ich súvislostiach s inými dôkazmi), ale aj dôsledkom záveru o nepoužiteľnosti získaných údajov napríklad z dôvodu sťažovateľmi tvrdenej ľudsko-právnej vadnosti, a tým v podstate aj nezákonnosti „podkladového“ príkazu Špecializovaného trestného súdu. Sťažovatelia by v kontexte tejto argumentácie mohli dôvodne očakávať, že dôjde k právoplatnému skončeniu trestného konania s tým, že získané skutočnosti nebudú použité a budú s poukazom na § 116 ods. 3 Trestného poriadku zničené, táto skutočnosť im bude podľa § 116 ods. 4 Trestného poriadku notifikovaná, a konečne, pre ten prípad budú môcť podať návrh na preskúmanie zákonnosti príkazu Špecializovaného trestného súdu podľa § 362f ods. 2 Trestného poriadku Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“). Konanie o takomto návrhu je bližšie upravené v § 362f a § 362g Trestného poriadku, pričom niet pochyb, že uvádzaný návrhový mechanizmus predstavuje aj podľa záverov aktuálnej procesnej doktríny účinný prostriedok nápravy, ktorého nevyužitie zakladá rigoróznou nevyhnutnosť odmietnutia ústavnej sťažnosti ako neprípustnej (rovnako Michal'ov, L., Tomaš, L., Baločko, M. *Obnova konania v trestnom procese*. Praha : C. H. Beck, 2025, s. 36).

17. Sťažovatelia teda v aktuálnej procesnej situácii v podstate prezentujú názor, že k zničeniu údajov získaných na základe príkazu Špecializovaného trestného súdu (a následnej notifikácii tejto skutočnosti) bezdôvodne nedochádza, čím vlastne tvrdia vznik zbytočných prietahov v konaní o zničení avizovaných údajov a oznámenie tejto skutočnosti. Pozornosti ústavného súdu však neuniklo, že sťažovatelia sa v rámci sťažnostného návrhu nedomáhajú vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Tento nedostatok však optikou subsidiárneho pôsobenia ústavnej sťažnosti nemožno konvalidovať požiadavkou adresovanou ústavnému súdu, aby predčasne, teda pred aktiváciou kompetencie najvyššieho súdu podľa § 362f ods. 2 Trestného poriadku, preskúmal príkaz Špecializovaného trestného súdu. Inak povedané, sťažovatelia sa môžu domáhať zničenía získaných údajov a následnej notifikácie tejto skutočnosti, v dôsledku čoho sa im môže vytvoriť priamy priestor iniciovať prieskumné konanie podľa § 362f Trestného poriadku. Konanie o ústavnej sťažnosti však nie je a ani nemôže byť pomyselnou „skratkou“, ktorou by bolo možné obchádzať konanie už vedené, resp. ktoré môže byť vedené na návrh sťažovateľa pred inými orgánmi verejnej moci, v danom prípade pred najvyšším súdom (m. m. napr. IV. ÚS 152/2026). Z avizovaného dôvodu neostalo ústavnému súdu nič iné, než ústavnú sťažnosť v rozsahu smerovanom proti príkazu Špecializovaného trestného súdu odmietnuť nielen pre oneskorenosť, ale aj z dôvodu podľa § 56 ods. 2 písm. d) Trestného poriadku ako neprípustnú pre jej predčasnosť.

18. Ústavný súd sa napokon nestotožnil s argumentáciou sťažovateľov o tom, že v dôsledku neexistencie postavenia podozrivých osôb nemajú v intenciách veci popri ústavnej sťažnosti k dispozícii žiaden iný prostriedok nápravy, ani s poukazom na ďalšie možnosti procesnej obrany založené v systéme „jednoduchého“ práva. Popri možnosti iniciovať splnenie podmienok konania, resp. domáhať sa odstránenia zbytočných priťahov, a následne iniciovať vlastné konanie podľa § 362f ods. 2 Trestného poriadku o prieskum príkazu Špecializovaného trestného súdu pozornosti ústavného súdu neuniklo, že sťažovatelia eventuálnym petitom opretým o korešpondujúcu eventuálne formulovanú sťažnostnú argumentáciu broja aj proti nepriznaniu procesného statusu podozrivých osôb s pôvodom v štruktúrach krajskej prokuratúry a generálnej prokuratúry. Vo vzťahu k nepriznaniu, resp. odňatiu a neudržaniu postavenia podozrivých osôb pritom existuje efektívny prostriedok nápravy, ktorým je mechanizmus podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zodpovednosti za škodu“ – pozri body 20 až 29 dôvodov tohto uznesenia). Ani z tohto dôvodu tak odmietnutím časti ústavnej sťažnosti smerovanej proti napadnutým príkazom a postupu vyšetrovateľa nedôjde k odmietnutiu spravodlivosti sťažovateľom (*denegatio iustitiae*).

IV.2. K prípisu krajskej prokuratúry:

Prípisom krajskej prokuratúry bolo sťažovateľom v podstate oznámené postúpenie ich žiadostí o postup podľa § 210 Trestného poriadku (z 15. októbra 2024, pozn.) a nadväznej žiadosti o preskúmanie vybavenia avizovaných skorších žiadostí (z 18. novembra 2024, pozn.) generálnej prokuratúre. Napokon, v bode 39 na s. 12 ústavnej sťažnosti sťažovatelia sami podotýkajú, že vybavením prostriedku nápravy podľa § 210 Trestného poriadku bol až prípis generálnej prokuratúry. Prípis krajskej prokuratúry tak v okolnostiach veci nijakým spôsobom nezasahuje do práv sťažovateľov, čo zakladá nevyhnutnosť odmietnutia tejto časti ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenej.

IV.3. K prípisu generálnej prokuratúry:

19. Kompetencia ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Podstata a účel princípu subsidiarity vychádza z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti ostatných orgánov verejnej moci podieľajúcich sa na ochrane ústavnosti. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu. Rovnako by kontrapozičný úsudok znamenal popretie významu podústavného práva pri ochrane základných práv (m. m. napr. III. ÚS 472/2023).

20. Ochrana ústavnosti nemôže byť splnená len prijatím ústavy a vytvorením ústavného súdu. Je predovšetkým úlohou jednoduchého práva aplikovaného inými orgánmi verejnej moci. Podústavná právna regulácia vytvára nielen orgány verejnej moci s ich osobitými právomocami, ale aj množstvo hmotnoprávných a procesnoprávných konštrukcií a inštitútov, ktorých súhrn kreuje právne prostriedky ochrany základných práv. Podľa relevantnej časti § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde je preto ústavná sťažnosť neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd. Za právny

prostriedok podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde nemožno považovať len zákonom upravený procesný opravný prostriedok (m. m. napr. III. ÚS 472/2023).

21. Nemožno vylúčiť, že generálna prokuratúra svojím záverom o tom, že sťažovatelia v aktuálnom štádiu trestného konania nemajú trestno-procedurálny status podozrivých osôb, mohla zasiahnuť do ich základných práv. Otázka však znie, či ústavný súd je jediným, prvým a posledným orgánom oprávneným rozhodovať o tom, či takto došlo k porušeniu práv sťažovateľov, teda či sťažovatelia nemali podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde iné právne prostriedky, ktoré im priznáva zákon na ochranu ich práv a slobôd.

22. Pokiaľ ide o nepriznanie, resp. následné nezotrvanie orgánov činných v trestnom konaní na názore o potrebe ďalšej procesnej kvalifikácie určitej osoby ako podozrivej, ústavný súd už podotkol, že Trestný poriadok v tomto smere neustanovuje (ale ani nevyklučuje) osobitnú verejnomocenskú povinnosť konštatačnej povahy. S poukazom na judikatúru ústavného súdu môže byť profilácia predstavy orgánov činných v trestnom konaní o procesnej pozícii určitej osoby ako podozrivej odlišná od vnímania v skoršom štádiu trestného stíhania. Avizovaná diferenciácia môže nastať ako prirodzený následok vývoja trestného konania. V situácii, kde orgány činné v trestnom konaní dospejú k záveru, že určitá osoba nie je viac podozrivá, nie je dôvod na to, aby tento záver pôvodne podozrivému sťažovateľovi osobitne vysvetľovali (m. m. III. ÚS 419/2025, body 9 a 10).

23. Nespájanie istej entity s podozrením v trestnom konaní sa tak nespája s prijatím rozhodnutia, ale s výkonom úradného postupu, ktorý by v potenciálnej rovine mohol trpieť vadou nesprávnosti podľa § 3 ods. 1 písm. d) a § 9 zákona o zodpovednosti za škodu. Zákon o zodpovednosti za škodu totiž postihuje akýkoľvek výkon verejnej moci, ktorým nie je len rozhodovanie, ale aj úradný postup orgánov verejnej moci o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb. Podľa § 3 ods. 1 písm. d) zákona o zodpovednosti za škodu štát zodpovedá za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci nesprávnym úradným postupom pri výkone verejnej moci. Pojem nesprávny úradný postup definuje § 9 zákona o zodpovednosti za škodu široko a otvorene len použitím tohto pojmu s následným demonštratívnym výpočtom okolností, ktoré možno posúdiť ako nesprávny úradný postup, a taxatívnym výpočtom okolností, ktoré za nesprávny úradný postup považovať nemožno. Súčasťou tohto negatívneho taxatívneho výpočtu nie sú postupy orgánov činných v trestnom konaní podľa Trestného poriadku. Preto o nich treba uvažovať len výkladom samotného pojmu nesprávny úradný postup pri výkone verejnej moci (m. m. napr. II. ÚS 119/2025, IV. ÚS 70/2024).

24. Podstatou ústavnoprávnej námietky sťažovateľov v rozsahu smerujúcom proti záverom generálnej prokuratúry je tvrdenie o nesprávnom úradnom postupe, ktoré možno podriaďiť pod § 9 ods. 1 zákona o zodpovednosti za škodu. Nesprávnosť úradného postupu pritom nemusí byť nutne založená iba nečinnosťou v jej rozmanitých podobách. Aj dôvodová správa k § 1 zákona o zodpovednosti za škodu zdôrazňuje, že nesprávnym úradným postupom je porušovanie povinností pri uskutočňovaní úkonov v konaní, najmä jeho nesprávne vykonanie alebo vykonanie bez splnenia zákonných podmienok (m. m. napr. III. ÚS 456/2022, III. ÚS 345/2023).

25. Nesprávny úradný postup prokuratúry zakladá podľa § 15 ods. 1 zákona o zodpovednosti za škodu osobitný nárok na náhradu škody, ktorý si možno uplatniť žiadosťou o jeho predbežné prerokovanie na príslušnom orgáne, ktorým je orgán konajúci v mene štátu podľa § 4 zákona

o zodpovednosti za škodu. Ak orgán konajúci v mene štátu takýto nárok na náhradu škody v celom rozsahu neuspokojí, môžu sa sťažovatelia ako poškodení domáhať uspokojenia nároku na súde (§ 16 ods. 4 zákona o zodpovednosti za škodu). Súčasťou tohto nároku nie je len náhrada skutočnej škody a ušlého zisku, ale aj nárok na to, aby bolo konštatované porušenie práva, keďže všeobecný súd sa musí primárne vysporiadať s jeho základom tak, že musí určiť, či tvrdené konanie orgánov štátu (v tomto prípade generálnej prokuratúry) bolo nesprávnym, a teda protiprávnym úradným postupom (m. m. napr. III. ÚS 454/2022, III. ÚS 455/2022, III. ÚS 456/2022, III. ÚS 345/2023).

26. Okrem toho, ak došlo k nesprávnemu úradnému postupu a iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa poškodenému aj nemajetková ujma v peniazoch (§ 17 ods. 2 zákona o zodpovednosti za škodu). Z toho plynie, že sťažovateľmi tvrdené porušenie práv možno v prípade preukázania ich tvrdení v podústavnom práve podriaďiť pod nesprávny úradný postup podľa zákona o zodpovednosti za škodu. Pre tento tvrdený nesprávny úradný postup generálnej prokuratúry môžu sťažovatelia najprv na generálnej prokuratúre a potom na všeobecnom súde uplatniť svoj nárok, ktorého súčasťou môže byť aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, tak ako si ho uplatnili v podobe finančného zadosťučinenia v ústavnej sťažnosti. Pritom im nič nebráni, aby v prípadnej žalobe namietali porušenie tých práv, ktoré namietali aj v ústavnej sťažnosti. Pod účinným prostriedkom právnej ochrany základných práv nemožno považovať len výrok ústavného súdu, ktorý vyslovuje porušenie základných práv. Takýmto prostriedkom je aj právny inštitút, ktorý poškodenej osobe umožňuje, aby sa na súde domáhala určenia, že určitý zásah štátu voči nej bol nesprávny s tým, že jej za takýto zásah bude možné priznať zodpovedajúce zadosťučinenie (m. m. napr. III. ÚS 456/2022, III. ÚS 345/2023).

27. Ústavný súd ešte uvádza, že vo vzťahu sťažovateľov a štátu sú prítomné sporné skutočnosti. Zatiaľ čo sťažovatelia tvrdia, že v relevantných okolnostiach mali disponovať procesným statusom podozrivých osôb, generálna prokuratúra je opačného názoru. Vzťah sťažovateľov a štátu je preto nesprávne riešiť v konaní o ústavnej sťažnosti, v ktorom by bolo potrebné odstrániť tieto rozpory. Nielen právne, ale aj fakticky je preto postup sťažovateľov podľa zákona o zodpovednosti za škodu správnym a vhodným právnym priestorom, v ktorom môže byť sťažovateľom poskytnutá ochrana proti tvrdenému zásahu do práv. Zjednodušujúce preskočenie tohto právneho prostriedku, ktorý je procesne zabezpečený postupom podľa Civilného sporového poriadku, do konania o ústavnej sťažnosti by nebolo len porušením zásady subsidiarity, ale aj procesne nevhodným priestorom na zisťovanie naznačených rozporov o tom, či vôbec a v akom rozsahu bolo zasiahnuté do základných práv sťažovateľov v dôsledku nekonania s nimi ako s podozrivými osobami.

28. K pre sťažovateľov negatívnej odpovedi generálnej prokuratúry neformálnej povahy ohľadom potreby zaobchádzania s nimi ako s podozrivými ústavný súd uzatvára, že sťažovatelia nevyužili právny prostriedok, ktorý im v okolnostiach prípadu priznáva zákon o zodpovednosti za škodu. Preto je ústavná sťažnosť v tejto časti podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde neprípustná a ako taká bola v predmetnom rozsahu podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 55 písm. d) zákona o ústavnom súde *a limine* odmietnutá.

29. Odmietnutie ústavnej sťažnosti má za následok, že stratilo právny význam zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľov formulovanými v petite ústavnej sťažnosti, ako aj ich návrhom na odklad vykonateľnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. apríla 2026

Robert Šorl
predseda senátu